

PERŽVALGA.

— Gandas pasklido po rusiškus laikraščius, jog Maskolijos ministerijoje Vidaus Dėlykų esanti sutvėrta komisija peržiūrėti įstatus apie spaudą. Ministras Mirsky pareikalavęs priduoti jam surašą visų redaktorių, redančių Maskolijoje išeinančius laikraščius, kas yra menama, jog vis tai rišasi su tuom projektu, ir sakoma, kad kai kurie redaktoriai tą są są užkviesti į tą komisiją. Beto dar yra rengiamas suvažiavimas Peterburgan visos Maskolijos cenzorių. Visi tie užmanymai ir projektai maskoliškoje presoje yra ištuojami kaip ženklas busenios didesnės spaudai laisvės. — Labai nesinorėtų, kad ji apsvilt. Caro valdžia laisvės negali suteikti be pavojaus sau.

— Išeisianti Vilniuje lietuviški laikraščiai: — „Lietuvos Bitinukas“ ir „Vilniaus Žinios“ — bus pavesti cenzurai tulo A. B. Itomlenskio, mokinčio pabaigusio kursą Vilniaus mokiniojų institute.

— Vilniaus prisaiķintųjų sudas nubandė tilus: Karpelij ir Vainierij, apskųtus pasipriešinime valdzios urėdininkui ir net suzeidime jo pirmąjį mėnesiu arešto, antrą, mėnesiu ir 10 dienų kalėjimo.

— Telšių, Kauno gub., bajorai irgi neatsiliko nuo savo viena-dvasių šauličių ir raseiniečių bajorų lojališkume Mirskio ministeriavimui: 24 lapkr. issiuntė ministrui nuolankiausią telegramą, su 23 parašais, prašydami paskubinti įvedimą zemininkystės Kauno gubernijon. Ant telegramos pasirašė turtingieji dvarponiai ir kiti pavieto burzuazijos „žiedai“.

— Ateinančiuose (1905) metuose menama parengti Dina-burge didelė paroda-jomarkas dėl šių gubernijų: Kauno, Vilniaus, Vytebsko, Mogilevo, Minsto, Pleskavo, Lifliandijos

ir Kurlandijos.

— Vilniuje ikišiolei nebuvo jokios literatų-zurnalistų draugystės, vietiniuose laikraščiuose sądarbiavo šepjau visokių profesijų inteligentai. Dabar susitvėrė šiokia-tokia literatų draugija, į kurią įėjo daugelis darbiuinkų prie spaustuvių bei jų savininkų, — daugiausia zydai. Tai bus ne grynai literatų-mokslinčių dr-stė, bet tik rašėjų į laikraščius. Ji turės net savo susišelpimo fondą.

Isz Lietuvos.

Skriaudžiai, Senapilės pav. Suvalkų gub.

Paskutiniu laiku atkako pas mus jau naujas kamendorius kun. Endziulis, tas garsusis pamokslininkas ir ganytojas dušių; atėjęs rėzė pamokslus beveik kas nedėlę apie bedievystę, — raizosi, tiek draskosi sau krutinę, kad net sakykla braška: Girdėjau aš pats, kaip jis privadziojo paveikslus bausmių nukritusių ant bedievių. „Pažinojau — sako — vieną bedievi besimokinantį universitete, kurįs per vakacijas atsistojęs bažnytkiemyje ant šventoriaus laike mišių sukuopa savo jaunumenės, šios gadyinės išsklydėlių, ir sako: girdi, kad manę perkunas trenktų, jeigu jų maldos ką giliuoja. Bet nereikė, esą, nė perkuno: važiuojant trukiū, trukys sugedo ir užmušė“. Ar ir kiti užmuštiejie ant trukio buvo bedieviai, to nepasakė. Skaityt knygas prastiem žmonėms visiškai nevelija, o jeigu randasi kokie, kurie nenori įtikėt paprastai kunigų zaunai — kad „tik tų karalystė dangaus, kurie daugiau nieko nemoka, kaip tik poterėlį sukaltėt“, — tai sako jog tie visi esą prazu vė; jie esą amžinai sugedę nuo skaitymo sociališku raštų: girdi, tie raštai tik protą žmogaus paikina. Dar vienas žiaurus zingsnis: kunigas kuo-

aštriausia uždraudė susieit vaiknam su merginoms, kad ir su svarbum reikalu, į vieną triobą. Tačiau dabar toksai uždraudimas neturi, rodos, jokios svarbos, nes vaikinam ištraukus į karę ar į kitas šalis ir beto merginos nebeturi su kuom susieit. Nelabai senei Alksniškės Bacevyčius sukviėtė talką linams mušti, kur apart kokio puspiemenio ir paties ukininko sunaus, beveik tebuvo tik vienos merginos. O kad ir butų buvę vaikinų, tai rodos kas ten per bėda: ką vaikinai nukulia, tai merginos nutaško saujas, o jeigu ukininkas pavelija, tai ir apsisuka kokią eilę bunant kam pačirpjt. Bet mus kunigėlis, dagirdęs apie tai, tuo sėda į karietą ir važiuoja pas vieną merginą, pas antrą ir pas trečią, kurios tik buvo toje talkoje, išvadina visas paleistuvėms ir kitokioms, uždraudžia po didžiausia nuodėme nueit dar nors kartą į tokių, girdi, pasileidėlių namus, kur drįsta daryt tokias talkas ir lauzyt kunigėlio prisaką.

Barzdinėlio Brolis.

Griskabudis, Suvalkų gub.

Į Pentiškių kaimą parėjo vaikinās iš Amerikos ir susitarė apsvest su ukininke iš to pat kaimo. Prabaščius Marmaniekai nenorėjo duot šliubo; išrado visokių kliučių: tai nemokat poterė, tai nekatalikiškai elgiatės (nors vaikinās tik sanvaitę ar daugiau, gyveno toj vietoj), tai kaip nuo emigranto reikia, girdi, daugiau įmokėt; o viskas mat ėjosi apie tą, kad tik daugiau ištraukti pinigų. Atėjus sutuoktivių dienai, jaunieji sugrįžo namo be šliubo. Aplinkynių jaunimas nesulaukdami vestuvių, sutarė eiti pas tą ukininką ir reikalauť veselijos, arba kad duotų ant degtinės, nes jaunikis su nuotaka žadėjo padaryt veseliją ir pamylėt visus. Pagal parunką Lepšių Sakalaucko

(tai yra artymas Griskabudžio prabiš. gimine). jaunikį su nuotaka apdraskė, grįę oje visus daigtus išvartė, o išėję ant kiemo, nėsė ką sugriebdamo į priudus ir į šalinį. Tų namų piemenukas davė žinią kaimynui, kurs nuvažiavęs parvežė Griskabudžio žemsgus: — dar užspėjo be-idarbuojant. Liko paimti: Sakalauckas ir dar du (nežinau jų pravardzių), o kiti išbėgiojo. Kaltininkus perdavė į Naumiestį. Prabaščius tuojaus sukrato triusties ir kaltininkai nuo „sliedovatėlio“ liko paleisti. Po tam atsitikimui jaunieji tuoj gavo šliubą, nežiurint visų pirmiau buvusių kliučių. Mat kaip prabaščiaus gimine sugriėšijo, tai kitų griekai atsi-leido... *Praskis.*

Krokava.

Lietuvių draugovė „Ruta“ iš lengvo pradėla gyvuoti. Du sykiu jau buvo sukviėtusi savo sąnarius pasikalbėti. Per pirmąjį susirinkimą, atsilikusį 29 balandzio, buvo apkalbamas draugovės tikslas ir pakraipa, platesnėse ribose, negu įstatymuose nurodyta. Antrasis pasikalbėjimas atsilikė 13 geguzės. Stoję pasikalbėjimo turiniu buvo kulturiškasis šių dienų lietuvių tautos stovis ir jos reikalai. Pirmėlis paviršutiniškai perkratė šių dienų literatūros stovį, sykiu palietęs ir spaudos klausimą, kuriuo tesirupinanti susipratasi inteligencija ir liaudis. Bajorija, jeigu iš dalies ir rupinosi spaudos gražinimu, tai tik dėlėi savo reikalų. Diskusijoj p. J. stengėsi apginti Lietuvos bajorus, tvirtindamas, jog jei šie ir pamiršo lietuvišką kalbą, vienok dvasia jie prigulėję ir prigulę prie Lietuvos.

10-oj dienoj geguzės „Rutos“ sąnariai ir pakviėtiejie svečiai susirinko ant trečio š eilės pasikalbėjimo. Šio pasikalbėjimo turiniu buvo lietuviška kalba.

Prof. Rozvadovski, pabrėžęs etnografiškosios Lietuvos sienas, plačiau stengėsi pavaizdinti lietuviškos kalbos istoriją ir jos vertybę, tarp kitų indo-europiškų kalbų. Etimologija paties žodžio „Lietuva“, anot prelegento, geriausiai esanti aiškinama nuo lotyn. žodžio „litus“ (krantas, kraštas). Lietuviškos kalbos senobiškumas remiamas ant užsilaikymo pilnų galunių, keleriopo kirčio ir kitų ypatybių, kurių jau senai neteko kitos indo-europiškios kalbos. Lietuvių literatūros kalbą sutvėrę prusiškiai lietuviai ir vokiečiai. Schleicherio gramatika ligšiol tebėsanti paveikslu mokslinguose lietuvių kalbos tyrinėjimuose. Jo ir rašyba tebevertojama. Didžiojoje Lietuvoje rašyba buvusi labai įvairi. Įvedimas į naująją rašybą ir vietoj senųjų lenkiškųjų labai esąs pagirtinas.

Diskusijoje išaiškino reikalingumas lietuvių mokslo vyrų suvažiavimo nutarimui vienos kokios nors rašybos, kurią priimtų visi laikraščiai ir ją viena tevertotų. *Kranklys.*

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Amerika. Blogos šių dienų ekonomiskos sąlygos ne per visus vienodai yra atjaučiamos. Skaitome laikraščiuose pranešimus iš įvairių plačios mūsų šalies kraštų, jog tukstančiai darbininkų ant žiemos pritrūko darbo. O darbą pritrūkti kas tai yra per baisybė, tai vieni tie tik bedarbiai nežino! Maistas, kuras, drabužiai, maitai, taksos — slėgia vargdienio kaklą kaip kokia baisi pragarinė smėkla. Bet ar visi tą patį ragauja? Ne. Yra kliasa žmonių, kuriems tokie rūpesčiai neperbėga nė per mintį. Jie turi milijonus įplaukos; jie turi ant žemės rojų. Tai kapitalistai ir jų tarnai (nb. darbininkai nėra jų tarnais, tik ver-

gais): prezidentas, senatoriai ir kita visa ruja dabar viešpatuojančios partijos Amerikoje. Bet jiems tų pinigų upelių dar neužtenka, ir štai šįmet, nežiurint į abelną nustumimą industrijos, tapo įnešta kongresan padidinti algos: prezidentui iki \$200,000 ant metų, viceprezidentui ir prakalbėtoju po \$20,000, kiekvienam senatoriui ir reprezentantui po \$10,000. Kas tokias milžiniškas sumas turės sudėti? Nagi kas daugiau kad ne mes...

Rusija. Gruodžio 13 speciališkas luomų atstovų sudas Peterburge nusudijo Sasonovą ir Sikorskį, apkaltintus užmušime b. ministro Pleves metant jam po vežimų bombą, pirmą jį ant viso gyvenimo, antrą ant 25 metų prie sunkių darbų. — 11 d. gruodžio Peterburge ant Nevsko prospekto didelė minia žmonių padarė demonstraciją prieš valdžią, reikalaudama paliauti karę ir užgirdama rusų social demokratiją, kaip vienatinę partiją, tikusią dēlei paėmimo Rusijoje politišku vadžiu. Šauksmai: „šalin su autokracija“ ir gledojimai „marseljezos“ umai tapo sumaišyti su nuksėjimais raitų kazokų ir policijos, kurie iššoko iš visų pusių raiti, jojo viršun žmonių ir trypė juos, plakdami nagaikomais bei saikiodami nuogais kardais; „naminė karė“ užsibaigė didele „pergale“ iš pusės „aklų caro tarnų, nes laikraščiai rašo, jog apie 200 žmonių surankiojo nuobruko kraujuos papludusių. — Tokios pat demonstracijos buvo ir kituose didesniuose miestuose, iš kurių įžymesnė įvyko Maskvoje. Tas viskas parodo, kad žmonės nebeužsitiki jokiais pažaisiais caro, nė jo „liberališkojo“ ministro zaunoms. Despotiška valdžia jau tiek darė paskutiniaisiais metais reformų, o vienok jos visos pasirodė esančios ta pačia knuto politika. Nedyvai per tai, kad žmonės jau ant tolesnio

nebesiduoda vylioti ir pradeda išreikšti savo pačių valią, valią sociališkos revoliucijos, kurios carizmas nenori suprasti, o laižytojai knuto, liberalai, nemoka jos carimui gerai ištulkoti.

KARĖ

Maskolijos su Japonija.

Jeigu tikėt žinioms, parėjusioms šią sanvaitę nuo karės teatro, tai Porte Arthuro nebeliko nė vieno maskolių laivo, su kuriuomi butų galima išsiirti iš priplaukų. Yra sakoma, jog 13-tą šio mėn. šeši japonų torpėdiniai laivukai per du atvejū užpuolė ant paskutinio maskolių kariško laivo minėtina Sevastopol, stovėjusio iš lauko priplaukos, ir po ilgo bombardavimo paliko jį skėndimo padėjime. Tai buvo laivas iš paskutinių liekanų teip vad. Porto Arthuro eskadros. Šiuomi laivynė Togo atsiluosavo sau rankas ir gali drąsiai rengtis ant pasitikimo Baltiko laivynės, nez apsergėjimui pakraščiu užteks visai mažų spēkų. Kaslink apgulto maskolių garnizono Porte Arthuro, tai jo padėjimas eina žymiai blogyn. Negalėję maskoliai atgriebti svarbių pozicijų, kurias japonai atgal dvi sanvaiti užėmė, dabar joku budu negali prigelbėti savo gintuvių pridengimui. Augščiausi kalnynai įkliuvo į priešų rankas ir suteikė jiems progą daryti baisias blėdis su mažais kaštais. Japonų plystančios prietaisos ne tiktai ardo volus, žudo likučius Štesselio kareivių, bet tankiausia suardo net ir pačius ligonbučius, kur guli desėtkai šimtų žaidinių kaip maskolių teip ir japoniečių. Dėl tos tai priezasties adm. Štessel rašęs du laišku japonų armijos vadui gen. Nogi, prašydamas, kad patėmytų akiliau ir nelaidziotų bombų į ligonbučius, jeigu jau

japonai labai meilija pažaisti dinamitais, tai dar esą siektiek maskolių sveikų. Nogi atsakęs, kad teip kaip ligonbučiai yra išmėtyti po abazą, tai nors ant jų ir yra iškarstyta žymės raudonojo kryžiaus, tačiau per tolumą nevisada galima įžiurėti, ir tokiu budu jis negvarantuojas, kad bombos kaskart pataikytų į savo tikrą vietą. Antrąsyk Štessel prašęs, kad Nogi listerėtų su šaudymais ir daleistų išgabenti iš abazo ligonbučius. Nogi sutikęs. — Pasakoja karės korespondentai, kad ir pats Štessel esąs sužeistas kulka iš šaudyklės; tačiau priduria, kad opa nepavojinga. — Kad Kuroki buk tapęs pašautu ir iš to pasimiręs — netiesa. — Apie imtynes ant Šakhe upės nieko patikrinamo nežinoma.

Dalis darbu.

¶ PITTSBURG, PA. Kompanija Amerika Sheet and Tin Plate šią sanvaitę atidarė 37 savo pabirkas šiose apygardose, kurios stovėjo ilgą laiką uždarytos dėl stokos apsteliavimų. Keliolika šimtų darbininkų vėl gaus darbo, bet toli ne visi, kiek čia yra bedarbo žmonių.

¶ FALL RIVER, MASS. Šiomis dienomis atsibuvo šiame mieste susiejimas medvilnės dirbtuvių savininkų ir straiquierių atstovų, kur bandoma buvo susitaikinti ir užbaigti tą gresmų straiką. Vienok kapitalistai nenorėjo usileisti straiquieriais nė ant nagos juodimo; straiquieriai gi vėl ikikolei dar laikosi prie savo reikalavimų, nors jau nebeper visų. Ir tokiu budu santaikos neįvyko. Straikuoja apie 26,000 žmonių.

¶ BERVICK, PA. Vietinės karų dirbtuvės gavo šiuom žygiu daugesnį apsteliavimų ir apie 1,500 žmonių priims į darbą.

Isz Amerikos.

Paleidunų miestelis. Allentown, Pa. policija areštavojo 24 salioninkus, apskųstus už laikymą paleistuvystės prieglaudų. Pradžią areštų padarė nekuris J. Michael iš Easton, kuris bejieškodamas savo dukterės, 14 metų mergaitės, atgal vieną sauvaite nuėjusios su kaiminkomis į Allentown, rado ją viename salione, kur mergaitės buvo girdomos svaigalais ir priverčiamos prie paleistuvystės. Michael davė žodį policijai, kur priversta tapo surasti ir daugesnį tų ištvarkos guštų. — Kapitalistai ir dvasiškija rėkia ant socializmo, kad tas, girdi, sugriausęs draugiją. Jei gu einasi apie tokią draugiją, kurią socializmo priešai sutvėrė ir per tukstančius metų nesurado vaistų prieš vis augantį ištvirkimą žmonių, tai — šalin su tokia draugija ir jos apgynejamais!

Komitetas vyliugių.

Pasimirus senatoriui Marcus A. Hanna, komitetas National Civic Federation pritruko sau pirmsėdžio. Pereitoj sanvaitėj New Yorke tas komitetas vėl susitvarkė, ir jo sąnariai: arcivyskupas Ireland, John Michel (mainierių prezidentas) ir F. MacVeagh, išsirinko pirmsėdžiu žinomą politikierių Augustą Belmont. Tuli iš skaitytojų dar nežino, kas tai per komitetas. Bandykime paaiškinti. National Civic Federation yra institucija neva turinti už tikslą daryti taiką tarpe darbdavių ir darbininkų, bet iš tikrųjų — tai yra begėdiška kilpa, užnerta kapitalistų ir karts nuo karto užmetama varguoliams per parsidavusius kapitolui unijų vadus. Dėl stokos vietos negalima čia daug apie tą bendrovę nurodyti, bet užteks privesti žodžius S. Gomperso, patekusio į vice-prezidentus tojo komiteto, dėlei pažinimo, kokia yra bendrovės

dvasia. Papasakojęs į susirinkimą, kad jis permatas, jog Amerikos biednųjų liaudė ne užilgo matysianti kiekviename žmoguje (sk.: kapitaliste) savo brolių ir gyduolių nuo vargų jieškosianti ne straikuose, ne naikinime savo brolių (sk.: kapitalistų) turtų, bet artimo meilėje ir inteligentiškume — jis toliaus sako: „Ant kiek aš pažįstu Amerikos darbininkus, mes neturime baugintis anarkijos. Jeigu mums (—kam?) yra pavojus, tai tik iš pusės to laukinio socializmo, kuris yra skelbiamas per neišmanančius industrijos ir neguodojančius savęs. Prievolė didžturčių ir galingų draugijos elementų sumažinti skaitlių tų, kurie neturi prisirišimo prie šalies (t.y. prie kapitalistų. Bet kaip sumažinti? — išvaryt, rasi, į katorgą, ant galierių? vaikyt, rasi, pasipriešinančius kapitalistams iš vienos vietos į kitą, kaip kad šimet Colorados kapitalistai ir darė?); duoti progą kiekvienam teisingai norinčiam užsidirbti pragyvenimą (o kiek šiandien yra žmonių, kurių tukstančius kapitalistai išmetė ant gatvės uždarydami pabirkas — ar ir tai vadinasi duot progą uždirbti?), ir tt. ir tt.“ Teip kalbėjo ne kapitalistas, tiktai American Federation of Labor unijos prezidentas, tokia yra ir minėto komiteto visa politika.

Aukos straiķų.

Mėnesineme laikraštyj „Outlook“ už sausį ateinančių metų patilps straipsnis tulo Slason Thompson, pašvenstas statistikai straiķų. Ten jis rašo, kad nuo sausio 1902 iki berželio 1904 per iškilusius straiķus įvairiose vietose Amerikos tapo: užmušta 198 žmonės (125 urėdininkų); sužeista 1,966 žm. (1,626 neun., 173 un., 167 ur); areštavota 6,114 žm. (415 neun., 5699 un.). — Ar po tiek sukrautų aukų pasigerino buvis vargdienių? Ne. Bedar-

bių skaitlius eina vis didyn ir didyn, ir didinsis iki tol, kol tamsus žmogus nepraregės, kad jis savo nevidonus gali nuveikti tik tada, kada nebalsuos už juos rinkimuose.

Valstijų carukai.

Colorado valstijoje per praėjusius rinkimus tapo didžiuliu balsų išrinktas gubernatoriumi tulas Adams ir tokiu budu nelemto paminėjimo Peabody, tas pietinio krašto Bobrikov'as, turėjo išeiti iš savo urėdo. Bet tas atsitiko kitėip. Peabody pasakė, jog jo jokia spēka iš gubernatorystės neišmes, nes didžiuliu balsų, kurią gavo Adams, esanti falšyvu keliu atsiekta. Priešingai žmonės ir laikraščiai tvirtina, kad didesnė pusė gyventojų Peabody baisesi neapkenčianti ir sako, kad Adams yra teisingai išrinktas. — Bet šiandien sunku yra surasti teisybę, jeigu jos jieškotum tarp kapitalistų.

Carui parsidavusi kunigija.

Netiketai pateko man į rankas lenkiška maldaknygė p. a.:

GŁOS

szczery

DO BOGA

czyli zbiór nabożeństwa katolickiego, ułożonego i zebranego z ksiąg pobożnych kapłanów dla wiernych Kościoła świętego Rzymsko-Katolickiego. Czestochowa 1898. — Dozwoleno Cenzuroju. — Approbatur. Wladislaviae d. 24 Mai 1897 an. Episcopus Wladislaviensis sen Calissiensis
+ Aleksander.

Regens Cancellarius J. Pauer.

Ir prierašas maskoliškoje kalboje:

Odobreno.

Vloclavak 12 (24) Maja 1896 g. Sądija Sarrogat Prelat

Ot. Chodźinskij.

Sekretar i d. Ks. V. Blizinskij.

Ir pėėtis: „Vloclavskaja R. Kat. Duchovnjaja Konsistorija“.

Šitoje tai maldaknygėje, po

kalendoriui, net ant astuonių puslapių, su 213 eilių, yra patalpinta visa cariška veislė, susidedanti iš 51 galvos, su aprašymu kada gimė, kada įvardyta, kada apšvedė ir kiek vaikų sulaukė — su visais Hessen — Saksen-Koburg-Gotha-Gross Britanien titulaus ir tt. Pasakui telpa „Obraz cudowny M. B. Czestochowskiej“, „Nabożeństwo Paranne“ ir tt.

Žiuriu ir nesuprantu. Bet tuojaus atsikvošėjau, ir supratau, jog tai maldaknygė „surinkta iš knygų maldingų kunigų“, patiekta sodiečiams (lenkams), kurioje pirmą vietą užima metrikos kraujagėriškos cariškos veislės, kurią kunigija perstato nežinėliams sodiečiams su „Modlitwa za Monarchę“.

Pasirodžius tai maldaknygei ji, pagal teisybę, turėjo but sudeginta, o visi keturi pasirašiusieji, kunigai ir vyskupas, iškeikti kaip *atskalunai!* Jei gu kunigai deda į maldaknyges kraujagėrių veislę, tai matyt jų aiškus mieris tame, jog jie yra pasiryžę įkvėpti paguodone to veislės į žmonių kaulų smegenis, anot, amžiną atsilisį, „Tėvynės Sargo“, idant niekados žmonės neišsiluosuotų nuo tos veislės prispaudimo, ir, jog kunigai yra uoliausiais pildytojais caro reikalavimų, parsiduodanti ir perduodanti visus žmones po caro letena, ir, jog kunigai po tulo laiko giedos „Gospodi pomyluj“.

Visa kunigija tam pritarė, nes neteko niekur patėmyti pasipriešinimo arba bent kritikos, net nė užrubežyje, kur nebaisu cenzuros. (Guodojamas rašėjas turbut dar nežino, kad Amerikoje susitvėrė „Tiesos katalikiška drėstė“: ji be abejonės už to nusitvers...R.).

Ilgas replikas skaitėme „Tėvynės Sarge“ ir „Žvaigždėje“, jog į pravoslaviją verčia žmones lietuviški progresistai, naikindami kunigų įtekme.

kuri vienatinė sulaikanti žmones nuo švirkimo į maskolius. Bet nė vieno argumento negalėjo priversti, kame progresistai būtų teikę ar gyrę žmonėms pravoslaviją. Progresistai gi reikalauja laisvės tikėjimui, kuris yra svaržytas pravoslaviskais rėžiais. Ir visiems yra žinoma, kaip mūsų kunigai iš vien su žandais tarauja carui: sakyklose keikia lietuviškus raštus ir platintojus, net susirėzdami, tai vėl iš luoda žandams, ne tik slapta, bet ir per savo organus: „Tėv Sargą“ ir „Žvaigždę“.

Prasidėjus žiauriausiai žudinei maskolių su japonais, visa kunigija šoko carui į pagelbą rinkdama net bažnyčiose pinigų tėjimui tos žudynės, kas yra priešinga ne tik tikėjimui, bet sveikam protui ir dėjai.

Visiems yra žinoma kaip Lietuvoje yra persekiojamas tikėjimas ir suspausti žmonės. Todėl kiekvieno, atjaučiančio tai, yra pareiga atvesti žmones į susipratimą, idant numesti tą priespaudą ir persekiojimą, idant įgyti lygybę ir laisvę. Kada tikėjimas ir tikintieji yra persekiojami, tikėjimo reprezentantas, Kauno vyskupas Paliulis, gavo nuo caro žibanių blekutę (valinamą orderio), suprantamai už uolumą, nes caras neišikimams blekutei nedavina.

Mažai tokius kunigų darbus, kiekvieno tėrynainio pareiga yra kovoti **ne vien prieš cara, bet ir prieš kunigiją**, kuri su caru eina išvien, idant išliuosuoti savo brolius iš visokios priespaudos.

Vienai minėta maldaknygė yra lenkškas ir turėtų vien lenkus apieiti. Bet kada ir lietuviškoji kunigija esti po lenkiškų arcivyskupų ir metropolitų valdžia, tai, žinoma, ir visa kunigija Maskolijoje turi vienaipt veikti — ką aiškiai matome iš jos darbų, ir delto kergiamie draugėn ir lietuviškąją. *Laisvės mylėtojas.*

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

East St. Louis, Ill. Čia darbai eina pušėtinai ir darbą kaip kur gauti galima, bet mėsinyčiose, po pralaimėtų straičių, darbdaviai dvigubai darbą pasunkino, ir kaip kur mažiau moka negu pirmą. Todėl, kaip antai mėsinyčiose Nelson Morris & Co., dėl per didelių apsunkinimų metė darbą visi gerieji mėsininkai ir skurlopiai, bet superintendentas, nieko iš to neišsidarydamas, darbą pradėjo su skebais, kurių ne truksta iš graikų, lenkų, čekų net ir lietuvių.

Tautiški reikalai slenka tik vėžio žingsniu, iš 6 ar 7 šimtų lietuvių suprantančių ir ką veikiančių randasi tik 3 ypatos: J. J. Razokas, ne eiai pribuvęs kun. B. Šlamas ir J. A. Brazis, ką laiko krautuovę apredalų. Ant kitų visų lietuvių mažai remtiesi tegalima, kadangi jie su tautiškais reikalais per mažai apsipazinę, o didžioji dalis vietinių lietuvių dar turi teip neišlavintą protą, kad jokiū būdu anų iš tamsybės, burtų prietarų ir fanatizmo išpainioti negalima; todėl jie ir yra aišiausiais stabdytojais tautišku užmanymų. Lietuviškai-Amerikoniškas neprigulmingas kliubas laiko su sirinkimus kas sanvaitę, daugiausia nedėldieniais, nes prastais vakarais lietuvių nors laiko turi, ant susirinkimų neina; nedėldieniais tai visgi keletas susirenka, iš kurių vieną arba kitą esti galima privilioti ir prie ko geresnio. Nors minėtas kliubas daugeliui nurodo nedaug galėsęs padaryti gero, tačiau, aš mislinu, kad jis su laiku apšvietimui daug pasitarnaus. Žmonės dvasiškai apkurtę ir akli; jokiū būdu negalima priversti sutverti socialistų kuopą — nes jų išganymu yra republikonai su demokratais, — bet esant neprigulmingam kliubui, ant prakalbų bus galima ir socija-

listiškos idėjos pajudinti, per ką daugelis mūsų tautiečių suėitų į susipratimą, nėtarnautų daugiaus kapitalistams; priegtam kliubas dalyvaudamas politikoje, parodytų, kad čia gyvena lietuviai ir kad jie nevisai dar užmigę, tamsūs; galima būtų įrengti lietuvišką skaitinyčią, ir tt. Žinoma, su sykiu to visko negalima bus įtaisyti, bet turint organizaciją, su laiku visgi bus galima atlikti kas gero. Tamsunai ir kliubui yra priešingi; nors jo nevadina bedievišku, bet nuokai-kurių „lietuviškų amerikonių“ galima išgirsti: „Kam to klių (suprask kliubo) ræk? Mas Čikago turiejom toki pat klių, mokiejom, vaikine, po 10 c. kas mienu, vo kąp susirgom, ta nie vjnc anie cinta negavom, visi piningą kliujininkams patęka“. Ir tokie netik patįs nenori prisirašyti, bet ir daugumą lengvatikių atkalbinėja: „durniau! nešk unt tų šliuptioniu mitinga, verčiau tun pusdorieli pragerk, bo nieka iš to gera nebus“. Žmogelis patikėjęs tokioms zaunoms, paskui bijosi, kad „kliujininkai“ kartais atėmę jo pinigėlius nesuvertotų platinimui kokios nebuk stabmeldystės, ar šliuptionystės.

J. Pašalinis.

Naugatuck, Ct. 26 n. „V. L.“ rašo Laumės Vaikas apie aptingimą lietuvių protestonų E. St. Louis, Ill., kurie paliove mokėti duoklę į Collinsville, Ill., parapiją. Tai visai ne naujiena. Tas pats atsikartoja ir kitose vietose ir, be abejonės, žmonės syki sueis į supratimą ir paliaus mokėti nereikalingus mokesčius. Kas kalta kad dieviški piemenis prastoja avutes? Patįs piemenis. Štai kad ir pas mus, Naugatucke, Ct., metai atgal atkako kunigas (turbūt protestonų? R.) Endrikis Brustas, kurs vargais-negalais ir sutvėrė iš 30 žmonių parapiją, nusamdė

dievmaldystei vietą, ir prizadėjo kas antrą sanvaitę atvažiuoti atlaikyti maldas. Bet kunigužis, susirinkęs kiek pinigų, pasirodė veidmainiu, nes atvažiuodavo tik per mėnesį syki; žinoma, avis išsisklaistė. O jeigu ir atvažiuoja toks „piemuo“, tai tik pridaro juokų tuščioms zaunoms. Štai keli žodžiai iš kun. Brusto pamokslas: — „ar žinot, kad sudna diena ne toli? ženklai rodo; vandenį plumpojas, pameta rubežius; žvaigždės kriunta; saulė, mėnuo temsta! Aš matau tuos ženklus! o jūs, ar matot? — veikia bus sudna diena!..“ Žmonės, tą girdėdami, ėmė pasilinkę šypsotis. Tą pamatęs, kunigas suriko: „pakelkite galvas, aš jums kalbu! čia vieta šventa! nusiaukit kojas! — kas to nepadarys — kauks, kaip pasitęs šuva. (Nenusiavė vienok kojų ne vienas) Kas daug ėda, tas ėdikas, kas daug geria, tas gėrikas, ir tt.“ Po to šiuo pinio kunigas susistatė visus ten buvusius ir liepė melstis už ciecorių (suprask: už carą), kad „dievas duotų jam drutą petį, drąsų širdį ir tt.“ Po tokių kvailų apeigų ir maldų, kun. B. pasisakė, kad esąs trissyk augštesniu, negu kad buvo ikšiol, ir kad dabar važiuojas į Springfield, Ill., įšventinti į kunigus kokį ten P. Drignaitį. — Po jo išvažiuoimui žmonės tik juokus iš jo taiso, ir reikia tikėtis, kad parapija krikus pakriks. *Ex-Parapijonas.*

Jersey City, N. J. Kaip buvo rašyta 40 n. „V. L.“ apie sužagimą mergaitės O. Mikalauskiutės per Juozą Šelmį (kurs savo pavardę buvo permainingę į Jos. Kemson), tai šis vaikinis liko nusudytas ant 10 metų kalėjimo Trentone. Tai buvo mažiausia, ką galėjo gauti; nes motina sužeistojo kudikio netiktai nevertė kaltybės ant jo, bet dar norėjo išgelbėti.

Vienas vaikas, pabėgęs nuo karės iš Lietuvos pribuvo į mūsų miestelį ir papasakojo, kad garsus Senapilės (Suvalkų gub.) kunigas Senkus dalina į karę einantiems agnosėlius (medalikus) „neperstojančios pagalbos“ ir sako, kad „su tais agnosėliais nežusite karė, nors ji trauksis bent trejus metus“. — Kazi, ką kunigėlis sakytų, jei jį kas apkabintų tais blekučių šmoteliais ir prikištų revolverį prie kaktos. Ar jis norėtų persiliudyti tada jų tokioje stebuklingoje galybėje... Raginimas į karę yra bauriausias darbas iš kunigų pusės. Kada buvo sukilimas 1863 m., tai kunigai kurstė žmones ir iš sakyklių skelbė, jog reikia ginti nuo ruskių tėvynę; mat tada rūpėjo jiems sugrąžinti vergijų laikus. Dabargi, bijodami, idant paveikus japonui maskolį nepakriktų taip dailiai sukautyta despotiška šalis, kurioje kunigėliai taip tarpsta, kaip, anot tos patarlės, „už dievo pečiaus“ — vėl ragina prastuolius eiti ant mirties už Maskoliją. Kada caras užsimanė išplėsti japonams jų savastį, tai kunigai šaukia „ginkim tėvynę“... Ir iš kur tiek jiems yra tų „tėvynių“? Kur tik neteisingesnė, ten jiems tėvynė!

J. B.

New Haven, Conn. Dar bai čia eina vidutinei. Orai gražūs, nešyla. Sniego ikšio lei dar nebuvo. — Lietuviai gyvena sutikime, tiktai stoka suprantančių tautiškus reikalus. — 4 gruodžio Neprigulmingo Kliubo komitetas susirinkę pas p. Galinį sumetė 50c. dėl moksleivių ir man pavedė nusiųsti į „V. L.“ redakciją.

K. V. Blažaitis.

New Britain, Ct. Tarpe vietinių lietuvių kaskarts apsi-reiškia vis platyn bujojantis susipratimas ir pažinimas darbininkiško klausimo, pažinimas

alintojų darbininkų luomos ir siurbikų vargdienio žmogaus triuso. Nors dar maža saujele yra tokių susipratusių, bet yra viltis kad su laiku visi vietiniai lietuviai liausis rėmę kapitalizmą, o pradės užsiimti savo luomos reikalais.

11 gruodžio čia susitvėre lietuvių socialistų kuopa iš 10 sąnarių ir nutarė prisidėti apie Liet. Social. Part. Amerikoje; vardus sąnarių pasiuntė ant rankų Lyglaikinio Komiteto. Mūsų nauja socialistų kuopa nutarė laikyti kasnėdėl susirinkimus, kad geriau išaiškinti socializmo idėjas ir daugiau patraukti į Partiją sąnarių. Organizatorium liko išrinkta A. Tamošiūnas. — Broliai lietuviai ir lietuvaite! kviečiame visus be skirtumo lyties kuoskaitlingiausia rašyties prie darbininkų kuopos, kad galėtume, dirbdami iš vieno daugelyje, kuogreičiau išsiliuosuoti iš kapitalistų verguvs. Bėda dar su mūsų broliais lietuviais, kurie daugumas neturi mažiausio supratimo apie darbininkų partiją ir sako, kad katalikas negali tapti socialistu nenustojęs katalikystės. Velytina būtų, kad tokie perskaitytų socialistų platformą; tada pamatytų, kad socializmas mokina broliškos ir artimo meilės, t. y. tą patį, ką ir Kristus mokino. Kiekvienas geriausias katalikas gali būti geru socialistu.

Trimitas.

Bluetfield, W. Va. Mūsų keturi socialistai pilnai ant visko sutinkame ant atsišaukimo („Vien. Liet.“ n. 49) naujai susitvėrusios politiškos organizacijos p. v. „Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje“, ir užgiriame pamatus ten paduoto programo. Susivieniję kartu šaukiame — „Proletarijai visos pasaulės, vienykimės!“

J. S. Pruselaitis.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Newark, N. J. 27 kuopa, supratusi iš atsiliepimų pp. Valent. ir Pasecko, o teipgi kun. Kudirkos, kad bandoma yra pralenkiant seimo nutarymus padaryti kreivas „ugadas“, nutarė: jeigu pp. V. ir P. nesilaiko prie savo pareigų, juos š komisijos prašalinti, o į jų vietą perstatom V. Ambrozevyčią ir J. Kazakevyčią. Mūsų suprantam, kad provos išaukimas nepriklauso nė prie mūsų Centr. Komiteto, nė pačios komisijos, bet nuo sudzių ir pagal eilę provų. Taigi provą gali išaukti tuojau, o esant pairusiai komisijai kasgi stos ant sudo? Patariam kuogreičiau išrinkti komisiją.

Komitetas.

So. Boston, Mass. Dr-stė D. L. K. Vytauto apgailistauja pakeltus nesutikimus (vaidus) per provos komisiją. Provos reikalus skiriame ant apsvartymo ateinančio 20 seimo S. L. A.

Komitetas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Kad „V. L.“ 50 n. pridėjo pasargą apie Clevelando, O., kuopos atsiliepimą į rėdystę ir apie mano duotą atsakymą, tai aš skaitau už reikalingą irgi porį žodžių prie to pridėti. Jeigu Clevelando kuopa būtų siuntusi man pinigus, tai turi bankos čekį sugryžusį arba kvitą nuo „money orderio“ bei kvitą nuo registruoto laiško. Su tokiais davadais galima būtų visur tie pinigai surasti. Bet aš labai abejoju, begu tik kuopa kokius pinigus siuntė. Rods dar berželio mėnesy kuopos prezid, p. Rutkus, vietoj pasiteirauti pas savo kasierių, turėdamas kokią rasi nuozvalgą, klausė manęs, ar jų kasierius prisiuntė man pinigus. Aš, žinoma, nieko nega-

vęs taip jam ir atsakiau. Su taja kuopa jau buvo štai kas ir pirmiau: surinkti pinigai dar 1903 m. gulėjo pas kasierių net iki š. m. 4 kovo, kuriuos man prisiuntus, aš pagarsinau į 9 n. „V. L.“

Izdin. T. M. D. J. Nraujakas.

Nauji sąnariai.

Baltimore, Md.
J. Varnelis

Jon. Juokantas

J. Merkelionis

Sim. Latonas

Jon. Kukleris

St. Stauba

Mik. Miežinskis

K. Juozapavycia

Bron. Trainis

K. Adomaitis

J. Kriksčionas

L. Jakubaitis

J. Petkanas

J. Luiza

J. Kaupas

Pran. Diera

Scranton, Pa.

Alena Dilbaiciute

Už knygutes

15.

Plymouth, Pa.

A. Zapareckas

Juoz. Benulis

Mat. Padulskis

Juoz. Kunigelis

Adol. Žekas

Century, W. Va.

Jon. Sadauckas

Pittston, Pa.

Juoz. Judickis

Kaz. Vosylius

Jon. Rudnickas

Kaz. Katilus

St. Abramavycia

Juoz. Steponaitis

Ant. Kaslaba

Ant. Gerve

Už knygas

70.

New Haven, Conn.

St. Jakavycia

Sim. Cvirka

Kaz. Blažaitis

Carlin, N. J.

Jur. Stankevycia

Pijus Anskaitis

Petras Bernotas

Sim. Budulis

10 sil.

Chicago, Ill.

Jon. Aleksandravycia

Vin. W. Grinius

Juoz. Laukis

Glen Ellyn, Ill.

Ad. Juška

New York, N. Y.

Vin. Karalius

V. Pievokas
 P. Garmis
 A. Anonio, Conn.
 J. J. Jarkis
 E. Z. Maraska
 A. Z. Maraska Danksūtė
 J. J. Maraska Danksūtė
 P. Maraska, N. J.
 P. Maraska
 P. Garmis
 P. Sakatankas
 V. Sakatankas
 A. Ketrakis
 J. Lemonis
 E. Poraitė
 K. Pivlasūtė
 A. Pivlas
 J. Garmis
 W. J. Jarkis, Mass.
 A. Ketrakis
 M. Ketrakis
 V. Garmis
 K. Ketrakis
 A. Vasilis
 J. Tauris
 J. Darsa
 J. Strikaitis
 P. Jankaitis
 J. Smolaitis
 V. Gražulis
 C. Vassiljevicia
 J. Darsa
 V. Bernatasyčia
 A. L. Jarkis
 J. Domsas
 M. Leonavicia
 T. M. D. S. kr. A. Ramanauskas.

Klausime A. J. Vištaliaus išėmimo.

Ant XIX seimo S. L. A. Shenandoah, Pa. tapo išrinkta komitetas dėl išėmimo A. J. Vištaliaus iš Argentinos ligonbūcio. Į tą komitetą įėjo šios ypatos: Dr. Želvienė, J. S. Jarkis ir V. Ambrozjevicia. Kadangi išėmimo Vištaliaus interesavosi ne vien S. L. A., bet ir daugelis draugysčių, zadėjusių tą nelaimingą senelį paremti pinigais, tai man rodos, kad ir tas visas reikalas turėtų būti žinomas ne tik vienam komitetui, bet ir platesnei visuomenei. Šlaplėn gi mes nieko apie tą nežinome. Ar ką darė toji linkmė, tas komitetas ir ar atsiekė kokį rezultatą — gilyta. Forest City, Pa., Lietuvos Sunų Dr. stė, kuri buvo

zadėjusi išėmimui Vištaliaus paaugauti, labai norėtų žinoti, ar yra jau kas padaryta ar bent daroma nors. Be abejonės, kad komiteto pranešimas bus geistinas ir ne tik dėl mūsų vieny. Ant. M. Makauckas.

Pritarymas Artojaus užmanymui.

Ant pakelto per p. Artoją klausimo, patikalauti mums, lietuviams, įvedimo rubrikos dėl lietuvių, skaitant gyventojus, Chicagos 36 k. S. L. A. ant paskutinio kvartalinio susirinkimo tam užmanymui pritarė ir velina, kad į tą reikalą prisidėtų ir S. L. A., jeigu to bus reikalaujama iš Washingtono komisijos. 36 k. paskyrė manę dėl susizinojimo su kitais nuskirtais tam reikalui, ir pavedė paaiškinti reikalavimą to užmanymo. Nuo savęs patarė, kad šito reikalo atlikimą užsimitų bent pora ypatų, parašant į Washingtoną — parankiausia būtų varde S. L. A. Reikėtų parašyti į statistikos biurą Washington D. C., iš kur gausim atsakymą ar bus išpildytas reikalavimas, ar ne; be abejonės, statistikos prižiūrėtojas sutiks melai mūsų reikalavimą išpildyti.

M. J. Damijonaitis.

Išsiteisinimas bedieviu.

Skaitytojai „V. L.“ nesykį galėjo užtėmyti ginčis bedievių su kunigais, kaip ir straipsnius, išrodančius, jog kiekviena daugiau apsisvietusi tauta stengiasi atsikratyti nuo savo kunigiškos luomos įtekėmės. Beskaitant gi angliškus laikraščius tankiai užtinkame kunigų pasiskundimus ant žmonių atšalimo ir nelankymo bažnyčių. Kuomi daugiau kunigai pradeda darbuotis ir nori pritraukti bedievius prie savo bažnyčių, tuomi daugiau ir dievoti parapijonai pradeda nuo jų šalintis. Sumanes-

ni kunigai, matydami tam didelį pavojų savo galybei nebežino ką ir bedaryti. Nega- lėdami atspėti priezasties tokio apsiereiskimo, negali nė jo panaikinti. Bedievystė vis daugiau platina. Vyrų vis mažiau susirenka bažnyčiose. Prisilaikant vienok senos patarlės: „jieškokit, o rasite“, kun. A. B. Bromer, pastorius reformuotos bažnyčios Philadelphiaje surado pagalios priezastę atsitolinimo žmonių nuo savo bažnyčios. Jo parapijonai šimteriopai pasidau- gino. Štai dėlko. Iš atsakymų ir pasiteisinimų bedievių, persiliudyjęs, jis pradėjo savo bažnyčioje mokinti žmones nepasenusių dogmų ir tikrai reikalingų žmonėms žinių. O kokiugi budu jis prie tos atmainos mokslo dasigriebė? Mat kun. Bromer, norėdamas dažinoti, kas per priezastis atitraukia vyrus nuo jo bažnyčios, užsimanė jų apie tai pasi- klausinėti. Jis pakvietė sąnari- us bažnytinio komiteto: A. Gelbler, Blake Beaty, R. Seabargx ir W. S. Brown, ir jiems įdavė tam tikrus blankus, ant kurių kiekvienas, susitikdamas su pažįstamais, užrašinėtu prie- zastę, dėlko neina į bažnyčią, ir įprašė, kad kuodaugiausia surinktų atsakymų, ir jam tuos atiduotų. Taigi tapo surinkta 40 atsakymų, kuriuos žemiau paduodu pagal „Evening Bulletin“ dėl naudos lietuviškų kunigų ir ant apsvarstymo jų organo „Žvaigždės“, kurs nesiliauja kaltinti kun. V. Dembskio, Šliupo, Mikolainio ir kt. už platinimą bedievystės.

Štai atsakymai bedievių, pastoriaus A. S. Bromer'o komiteto surinkti.

Pirmas užklaustas dėlko neina į bažnyčią, atsakė:

1. Buvau aš sąnariu bažnyčios, bet ištikus nelaimėi, nebegalėjau mokėti duoklės, ir jaučiu, kad bažnyčia neturės iš manęs jokios naudos, kol nebusiu vėl turtingu.

2. Kad bažnyčia yra vieta dėl moterių, parodyti savo papuošalus, o ploščiumi kai- kuriems vyrams pridengti visokias nedorybes (rascality).

3. Kad mes, darbininkai, geriau zinome, negu tikintieji, kad saulė stovėjo tada, kada Joshua paliepė jai sustoti, ir nenorime daugiau tokio mokslo klausyti.

4. Kad daugumas kunigų nesimokina tiek, kad galėtų pamokinti žmogų, kurs jau išmoko suprasti bibliją beskaitydamas kas vakarą.

5. Negaliu but, atsakė penktas, vertelga ir sąnariu bažnyčios (Tas mat nenori pelno atiduoti kunigui).

6. Bažnyčiose daugiausia yra veidmainių, ir dėlto nema- lonu su jais susitikti.

7. Aš su mano motere einu į vakarinę mokyklą, ir manau, kad to užtenka.

8. Bažnyčia padarė manę liguistu, dėlto kad budamas jaunu tankiai lankiau ją.

9. Nesirupinimas tankiausia yra priezastim nebavojimo bažnyčioje, bet paskutiniame nedėdienyje turėjau savo pa- čiai karpetą pakloti.

10. Laikydamos nuošaliai bažnyčios, aš neatsakysiu už tą, ko išmokčia ten vaikštinė- damas.

11. Netikiu, kad šv. raštas būtų tikru, dėlto geriau lai- kytis toli nuo bažnyčios.

12. Kad bažnyčios perdaug reikalauja pinigų.

13. Veliju buti namie, skai- tyti laikraštį ir rukyti pypkę.

14. Kad bažnyčios, tai tik- ras turgus: jei neturiu pinigų, tai nieks ant manęs neatkrei- pia atydos.

15. Kad bažnyčios yra vie- tomis, kur susirinkę žmonės klauso politikiškų pamokslų.

16. Aš nuo bažnytinių žmo- nių nenoriu imti šėrus, nes jie yra apgavikais.

17. Aš sunkiai dirbu per 6 dienas, todėl reikalauju poilsio nedėlioje; o teipgi noriu ap-

lankyti draugus.

18. Aš duodu ubagam, kiek galiu, ir aplankau ligonius; dėl bažnyčios jau nebeišsigaliu.

19. Bažnytiniai žmonės labai išdidėję: jie nesirupina apie neturtėlių darbininkų reikalus.

20. Mano pati su vaikais eina į bažnyčią; bet aš galiu būti lygiai geru neidamas į ją, kaip ir tie, kurie ten renkasi.

21. Aš neesu gana geras kunigui.

22. Esu ponu savęs, nereikalauju bažnytinių viešpačių.

23. Aš nedėlios rytą atidaru krautuve, o likusį laiką paskiriu poilsiui.

24. Aš laikau bažnyčias už nereikalingas, nors nekartą buvau nuėjęs ten ant dvasišku spektaklių.

25. Vertelgystė, kuriai esu atsidavęs, nedaleidžia man būti sąnariu bažnyčios.

26. Neinu į bažnyčią dėlto, kad noriu ir privalau būti namie.

27. Reikia daug pinigų, idant prigulėti prie bažnyčios.

28. Aš elgiuosi su visais teisingai ir gyvenu sutikmėje, ko-gi gali daugiau nuo manęs reikalauti bažnyčia?

29. Neinu į bažnyčią dėlto, kad esu išdykusio budo ir reikalauju linksmy draugų.

30. Aš nereikalauju skelbi-kų tiesos, žinau pats kas yra tiesa, o kas melas.

31. Neinu į bažnyčią dėlto, kad mano apdaras yra netikęs.

32. Šalinuosi nuo bažnyčios dėlto, kad jos yra vietomis parodų puikių drapanų, kurio-mis negaliu pasigirti.

33. Reikalauju nors vienos dienos, kurioje galėčiau sueiti ir pasikalbėti su mano draugais.

34. Pirmiau reikalauju pasilinksminti, o potam mislyju, dėlko kunigai negali sueiti į vieną bažnyčią.

35. Geriau neprigulėti prie jokios bažnyčios, negu žiurėt

kaip vieni kitus apgaudinėja ir meluoja.

36. Neinu į bažnyčią dėlto, kad randasi kitos vietos, kur geriau galiu pasilinksminti.

37. Neinu dėlto į bažnyčią, kad joje vienval renka ubagams pinigus, kas man yra pasibiaurėtinu.

38. Neinu dėlto, kad negaliu parėdyti šeimynos pagal paskutinės mados. Siunčiau mano dukterę į nedėlinę mokyklę su skrybėle praėjusių metų mados, o ji tapė išjuokta. Taigi ir ji liovėsi eiti į mokyklę.

39. Neinu į bažnyčią dėlto, kad nereikalauju mislyti bei rupintis apie jos reikalus, nes kunigai mokina, kad Dievas visus gerai aprupino.

40. Neisiu į bažnyčią dėlto, kad jose reikalauja išsizadėti savo proto.

Perskaitęs tuos bedieviškus atsakymus ant susirinkimo bažnytinio komiteto, kur. A. S. Bromer pripažino už teisingą išsizadėti seno mokslo, ant ko visi sąnariai komiteto pasirašė.

Katalikiškas laikraštis „Sun“ iš New York praneša, kad tame mieste ant East Side 10,000 bedievių žydų laikė mitingą ant Brooklyno salės, ir nutarė statyti bedievišką bažnyčią, kurioje apart mokslisų pamokslų ir diskusijų žada įsitaistyti net teleskopą išrodymui tikintiems į Dievą žydams, kad Maižio aprašimas visatos yra juokingas. Reporteris-gi laikraščio „Truth Seeker“ sako, kad tarpe tų žydų pakilo tokios lementacijos, kokių ir Jeremijas neaprašė. Tėvai, sako jis, o labiausia motinos, velytų matyti savo vaikus su degintais, negu prigulinius prie tos bedieviškos bažnyčios.

Akyja žinoti, ką ant tų faktų pasakys mus pamokslininkai. Gal jie ir tarpe žydų prasiplatinusią bedievystę sukraus ant Šliupo, o manę apkaltins už norą sugriauti rabiniškai—

katalikišką mokslą?

Velydamas žydų bedieviams kuogeriausios kloties, pranešu lietuviškiems laisvamaniams, kad knyga apie „Kankintojus ir Kankintinius už mokslą“ apleis spaudą sausio mėnesyje 1905 m. Norintieji dar prisidėti prie kaštų išleidimo gali dar prieš Kalėdas prisijusti prenumeratą.

Kun. V. Dembskis,
328, Federal str.

Philadelphia, Pa.

Nauji rasztai.

Bacevyčė, A. Dr. . . . Istorija Abelna, Dalis Pirma. Surašė. . . Chicago, Ill. Turtu ir spauda „Lietuvos“ 1904. Pust. 498.

Čia gana gerai yra papiešta visi istoriškai nuotikiai nuo pat seniausių laikų, kokių tik siekia ikšiolinis žmogaus proto ištyrinėjimas, iki nupuolimui Makedonijos imperijos, t. y. 146 metus prieš užg. Kristaus. Tulose vietose yra pridėta prie teksto paveikslėliai, kas pagelbsti skaitytojui suprasti geriau aprašomąjį dalyką.

Vipper P. Prof. . . . Trumpa Senobės Istorija. Iš rusiškos kalbos vertė D. (Su paveikslėliais ir žemlapiiais). Chicago, Ill. Turtu ir spauda „Lietuvos“ 1904. Pust. 305.

Nors iš pažiūros šitas veikalėlis, sprendžiant iš jo antrašo, turėtų būti tas pats ką ir pirmiau paminėta knyga (Istorija Abelna), tačiau ji yra, sulyg savo sąrėda įtalpos biskį kas kita. Tuomtarpu kaip pirmoji knyga daro dalį visuotinos istorijos, ši paskutinė yra vien tik trumya sutrauka senovinės istorijos, t. y., paduoda trumpai bet gan gerai apriepitai perzvalgą istorijos nuo seniausių laikų iki 7 amžiaus po Kr. Ją galima parekomenduoti lietuviškų gimnazijų pirmas klia-sas, jei tokios kur būtų. Nesant jų, ir šėip jau žmonėms pasiskaityti bus gana tinkama.

Naujausias Elementorius ir poteriai. 1904. (Kur spaudinta, nepažymėta).

Šis menkai kuo tesiskiria nuo anuometinių elementorių, supabrikavotų per įvairius žydėlius vertelgas ir paplitusių po Lietuvą. Čia yra, kaip paprastai, abecėlė, ne visai tinkama lietuviams, paskiaus eina poris litanijų, maldos rytmetinės ir vakarinės, galiausia keletas klausimų iš katakizmo ir „ministrantura“. — Abelnai šis elementorius nebetinka jau ir maldingiausiems katalikams — lietuviams, kadangi jis neįstengs patraukti žekelių atydos joku įvairumu, grynumu lietuviško žodžio ir dailia elementariška santaisa, nes to viso čia nėra nė žymės.

Salamonas. Laimės rodyklė dėl Lietuvių. Parenę Pamazginietis. Būtenai, 1904. Spauda ir kašta M. Jankaus. Pust. 16.

Čia yra teip vad. Saliamono galva su numeriais, ant kurių metant kviečių grūdą gaunasi atsakymas „laimės“. Kad tos „laimės“ atsakymai yra tuščia zauna, tai šiandien jau daugelis supranta, ir mės, čėdydami laiką, susilaikysime nuo darodinėjimų to dar sykį.

Kalipo Apieros. Papasakojimas musu jaunuomenei. Būtenai, 1904. Spouda ir kašta M. Jankaus. Pust. 62. Prekė 15 kap.

Šitoje pasakėleje yra aprašoma apie tulą Kalipą ir jo nedorą budą zudymo prasikaltusių žmonių. Pasakos ruzėtas silpnas ir kalba labai prasta. Tokios knygelpalaikės tik teršia rašliavą.

Juodas Kapitonas. Papasakojimas musu jaunuomenei. Būtenai, 1904. Spouda ir kašta M. Jankaus. Pust. 76. Prekė 15 kap.

Nėkiek negeresnė ir ši knygutė. Tegul jau sau lutų pasakaitė kokia nebuk, bet su tokiu gadinimu lietuviškos kalbos negalima sutikti nieka-

dos.

Byrutės Dainos, visiems tikėjimams, literatūrai, pareštos. Tėlija, 1904. Spausdarėję 1906 m. Mambrodi. Pust. 31.

Kad šleidėjai perspausdina išsibūgusias geras knygutes, tai tame reikia jiems prijausti. Bet negalima jiems dovanoti to, kad jie perspausdindami daro kas trečias žodis klaidas. Paimekime kad ir „Byrutės dainų“ šleidėjas, pagal savo „poetišką“ nuožvalgą, betaisydama, sudarkė gražiausias eileles. Vieton „girelės juruoja“ įbrukė „gerybės juruoja“, ir tt.

A. G. Ukininkas. Jaunikai čiams dainos. Tėlas. A. Mavė jauko. Tėlija 1904. Pust. 51.

Čia telpa keholika trumpų iš prigimties ir gyvenimo žmonių aprašomų straipsnelių ir keletas dainelių. Nors nėra čia per daug ko svarbaus, tačiau galima, ypač vaikams, tą knygutę pasiūlyti dėl perskaitymo.

M. D. S. . . . Palemonas ir Giribata. Apsakka eilėse, iš senorės gyvenimo pagal žmonių pasakų, senorės įtikėjimų ir savybių. Parašė . . . Plymouth, Pa. Spaula ir katalai. Vienybės Lietuvių. 1904. Pust. 72. Puskė 20 c.

Skaitytojai „V. L.“ jau turėjo progą apipažinti su šiąja apysakaite, kuri pirmiausia buvo spaudinta per laikraštį, o po to tapo atmušta skyrium į knygutes formą. Poezijoje šis veikdelis neperlabai labus, bet užtai jis yra gana akyvas kaip mitologiška poema. Lengvai suprantama, pritaikinta prie prastų žmonių kalbos, ir beabejonės nenuobodziai bus per kiekvieną perskaitytą.

Periodiški naujai išėję liet. rastai.

Varpas, Nr. 9-10.

[Italpa: Maskolija prieš Europos teisną. — Nacionalizmas. A. S. — Prie mūsų statistikos. X. — Lenkų katalikiškos drau-

gystės Maskolijoje. Jurgis-Spurgis. — Laimės tarnai. Legendas. Iš rus. vertė Jer. — Gegužinė. Lendré. — Raštų peržvalga. — Iš lietuviškų laikraščių. — Laiškas į Varpo ir Uko Red. — Atsakymai ir tt.

Ukininkas, Nr. 9.

[Italpa: Nuo Redakcijos. Ukininkai, samdininkai ir valdžia. v.g. — Kodėl skursta sodietis? I ir II. Artojo likimas (eilės). Liepuks. — Maskolių valdžios rūpesčiai. S. Z. — Su kruskim. Bijunas. — Žinios iš Lietuvos ir tt.

Ukininkas, Nr. 10.

[Italpa: Rusų politika ir mūsų nesupratimas. Iš. — Kodėl skursta sodietis? IV. — Naguonė nevidonų. II. — Paveikslėliai. — Eilės. — Žinios. — Mūsų raštai. — Nuo redakcijos.

Darbininkų Balsas, Nr. 6.

Turinys: Šeštasis tarptautiškas socialistų kongresas. Karaliaučiaus byla. Slogučio paminėjimas. Katres paminklas Vilniuje. Žinios iš Lietuvos. Buvusiems ir jauniems kareiviams. Laiškai iš Mandziurijos. Ištremtųjų laiškai I. Užklausi- mai apie darbininkų padėjimą. Iš Partijos darbavimosi: I. Konferencija L. S. D. P. II. Nauji raštai. Kratos, areštai, bausmės — Galima gauti „Vien. Liet.“ redakcijoje su prisianti- mu 15 c.

Dirva, Nr. 4.

Turinys: Antanas Ka. . . as. Iš studijų apie socializmą. — Keletas žodžių p: A-ai, kriti- kui manojo „Glos Litwinów“. — Žalia Ruta. Šartinės ir mūsų muzikos įrankiai. — Vais- gantas. Jono Lemanskio pasakos. — Rašybos Reikaluose (Bal- sas nekalbininko). Pirmuti- nis moksliskas vieno lietuvi- veikalas. P. B. — Ant. K-as. Kritika ir bibliografija. D. D. Su žmonėmis ar su bajo- rais?

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgar- sinimus „Vienybės“ redakci- ja neatsako.

Nuo Tarptautiško Socialistų Kongreso Amsterdame.

(Zr. 50 n. „V. L.“)

„Dalykas tame, kad tokį iš- virtimą į buržuazinę partiją, kurį ant praktikos įvykdė zo- resistai Prancuzijoje, tą patį dar anksčiau skelbė Bernštein Vokietijoje. Savo knygoje, iš- ėjusioje 7 metai atgal, jis suo- kė vokiečius socialdemokra- tus peržiūrėti*) visą teoriją Markso ir visą ilgametinę po- litiką partijos. Jis stygavojo, kad reikia užmiršti apie soci- jališką revoliuciją, o įdėti savo visą dušią į kalimą „dolerių iš- centų“, uždėdinėjant visoke- riopas sąvartojamosias draugi- jas ir pašalpy kasas, teipgi jis rodavojo nesiskirstinėti nuo buržuazijos, kuri, girdi, jeigu jos neįpykinsimė, pati padarys visokias naudingas reformas*). Vokiečiai, o paskui juos ir so- cialistai visų šalių, atkreipė ant knygos Bernšteino, huvusio pirmiausia išikimiamiu pasekė- ju Markso, rimčiausią atidžią. Bernšteino ir jo šalininkų raši- nius skaitė ir svarstinėjo per- keletą metų, ir Vokietijoje nėra tokios darbininkų draugovės, kuri nebutų pašventusi keletą susirinkimų apsprendimui tųjų klausimų. Ir štai po šito ilga- metinio ir nuodugnaus per- kratėjimo revizionizmo, at- stovai vokiečių socialdemo- kratų partijos, susirinkę per- nai ant partijos susivažiavimo Drezdene, sustatė skaitlinga didžiama balsų tokią ištarmę: „Kongresas griežčiausia atmeta revizionistų pasikesinimus perkeisti mūsų išmėgintą ir apvainikuotą iš- laimėjimais taktiką toje linkmėje, idant, vieton užkariauti politiską ga- lybę keliu kovos su priešais, turėtu išdirbti politiką nuolaidų dabartinei tvarkai.

*) Iš to paėjo žodis: revizionistai — revizija, peržiūrėjimas.

*) Salininkus tokių sanprotavimų, iškrypusius nuo vyriausiojo tikslo socializmo, praminė teipgi *opportunistais*. Kartais jie save vadina *reformistais*.

„Pasekmės tokios revizioniškos taktikos butų tos, kad mūsų partija, užsibrėžusi sau tikslą perdirbti bur- zuazinę draugiją į draugiją socia- listišką, — tai-gi partija revoliucijos geriausioje prasmėje to žodžio, — persimainytų į partiją pasikakinan- čią reformacijoms buržuazinės drau- gijos.

„Taigi, kongresas, priešingai esan- čiai revizionizmo tekmei, yra persi- liudijęs, kad priešingumai kliasų ne- sumenkėjo, bet dar kaskartas auga, ir apreiškia:

1. Kad partija atkreipia nuo savęs atsakymą už pastatytus ant kapita- listiško budo politiskus ir ekonomišk- kus surėdymus, ir taigi atsžada pa- skirti pinigines sumas, reikalingas palaikymui tokių valdančiųjų kliasų prie valdžios.

2. Kad socialdemokratija, sutik- mui rezolucijai Kautskio įneštai ant tarptautiško socialistų kongreso 1900 m. Paryžiuje, ne gali smelgtis į dalyvumą valdžioje, esančioje rė- muose buržuazinės draugijos.

„Toliaus kongresas atmeta visokį bandymą užlėšiuoti esančius kliasų priešingumus, idant palengvint są- darbystę su buržuazų partijomis.

„Kongresas pasitiki, kad social- demokratiškos parlamentų frakcijos naudosis ir ant tolesnio taja vis- au- gančia spēka, kuri pasidaro pasidau- ginant skaičiumi jų sąnarių ir milzi- nišku priauglium stovinčios užpa- kalyj jų masos rinkėjų, dėl išaiški- nimo mierių socialdemokratijos ir dėl to, idant, sulyg principais mūsų programos, su visa energija ir stan- gryba apsergėti interesus darbinin- kų kliasos, stiebties prie suglėbimo ir išplėtimo politiskos laisvės ir ly- gybės; vesti dar smarkesnę, negu iki- šiol, kovą prieš militarizmą ir mari- nizmą*), prieš kolonijališką ir im- perijališką politiką, prieš sauvales, sloginimus ir alinimus visokiais bu- dais, energiskai prigelbėti išsiplėto- jimui socialiskos įstatymdavystės ir išpildymui istoriskų ir kulturiskų už- duocių darbininkų kliasos.

„Ged patarė, idant šitą pa- čią vokiečių rezoluciją ir da- bar priimtą tarptautiską kon- gresas atstovų socialistiskų partijų viso pasaulio, teisingai privesdamas, kad ji, jau ne- bereikia geriau, nutremia ir jo priešus prancuzus, zoresistus.

*) Militarizmas yra abe'nai karei- vija; marinizmas — jurių kariškos spēkos.

„Po teisybei, tai zoresistai tikrų šalininkų, kurie butų pagyrę jų taktiką, labai mažai teturėjo kongrese, ir jie patį pagaliaus ne nebando įnešti tokios rezoliucijos, kuri juos apteisintų.

„Balsai persiskyrė tikrai klausime apie tai, ar ne geriau butų pirmasis eiles rezoliucijos biskį sušvelninti. Bet ant galo ne to suminkštinimo kongresas neprileidė ir priėmė Drezdeno rezoliuciją tokia pavidale, kaipo mes augščiau privedėme.

„Teip atsakė revoliucijinis proletarijus socializmas ant patarymo išsisukti iš revoliucijinio kelio...“

(Toliau bus).

Vargomatis.

Isz visur.

Neseniai Paryžiuje didelis buris moterių padarė šokią demonstraciją: sukūrė ant miesto didelę ugnę, paskiaus kalbėtoja prakeikusi Napoleono tiesų kodeksą, norėjo jį sudeginti. Reikia žinoti, kad minėtas kodeksas moteris pastato linkui vyrų už nevalninkes. O Prancuzijoje dabar daugiau negu kur kitur moteris kovoja už savo neprigulmystę, ir jau daugelį ką savo padėjime pagerino. Taigi toks kodeksas joms pasirodė esąs pasenęs ir nebetikęs; dar daugiau — jis barbariškas, ir norėjo sudeginti. Vienok tas padaryti nepavyko, nes žandarai atėmė.

Nelabai senai Varšavoje, bekemšant į trukį rezervistus, kaziakas iš burio paleido tris šuvis į netoli esantį generalgu bernatorių Čertkovą. Šuviai ne vienas nepataikė į savo vietą, tik užmušė vieną žandarą. Cenzuriniams laikraščiams buvo aštriai uždrausta apie tą atsikimą ir paminėti.

Praneša iš Peterburgo, jog 11 gruodžio buvo surengtos

skaitlingos demonstracijos, kuriose dalyvavo daugiausia studentai ir studentės, parodydami savo nepasikakinimą valdžios pasielgimu linkui zems tvų memorijalo, kurį caras atmetė, ir reikalaudami paliauti karę. Laikraščiai rašo, kad į burius demonstrantų išsoko iš slastų raiti žandarai ir kazokai, ir sutripė iki 50 žmonių.

13 lapkričio Varšavoje lenkai socialistai (iš P.P.S.) įvairiose dalise miesto sutaisė didelės demonstracijas, iš priežasties emimo karėn senų kareivių, giedodami revoliucijines giesmes ir šaukdami „šalin su carizmu“. Tulose vietose buvo smarkūs susiėmimai su policija, o prie bažnyčios Visų Šventų iškilo tikra karė, kur sušaudė policija 6 beginklius demonstrantus ir 26 pavojingai sužeidė. Užmušta ir vienas policijantas. Visi cenzuriniai maskoliški laikraščiai pripažino, kad tai darbas socialistų, bet didelių komentarijų nepridėjo, išimant organus aršųjų soviniščių, k. a. „Moskovskija Vied.“, kurie tiesiog užtriubijo, kad „vzbuntovalis poliaki“, „polskij miatez“ (sukilo lenkai, lenkų maišta). Bet akivaizdus, kad pačių lenkų laikraščiai pasirodė esą biauressniais už maskoliškus, nes išlejo ant savo viengendžių, išbadėjusių demonstrantų visą savo baurią tulžį, ir iškelė kraugerinę policiją kuone į šventus kankintinius.

Tapus popiežium Pijui X-tam klerikališki laikraščiai daug turėjo darbo beskelbdami apie „atnaujinimą“ katalikiškos tikybos, kuriuom buku užsiėmęs naujas popiežius. Tarp kitų reformų, skelbė jie, buku Pijus X atskirsiąs bažnyčią nuo politikos. Ir iš tikrųjų naujas popiežius tą rods norėjo padaryti, išleisdamas tam tikrus ediktus, uždraudančius katalikams dalyvauti rinki-

muose valdininkų kaip Italijoje teip ir kitur. Ar tas buvo paprasta veidmainystė, ar popiežius persiliudijo kad bažnyčia neparemiama durtuvais negali išsilaikyti, to negalima žinoti. Žinome tik tą, kad šiuometiniuose rinkimuose Italijoje, socialistai pralaimėjo tik dėk tam, kad kardinolai agitavojo tarpe klerikalų susidėti su konservatais. Sako, jog rinkimų rezultatais esąs tenkinas ir popiežius, ir net štikimi žinovai tvirtina, kad tarpe popiežiaus ir Italijos valdžių įvykę draugiški susibičiuliavimai. — Kad taikinasi vilkai su lapėmis, tai nėra dyvo: bijo, kad avys nepasiimtų savo tiesų.

Pajieszkojimai.

Pajieškau savo dėdės Antano Vaitkaus, o teipgi Jono Dvilo, abu Kauno gub., Raseinių pav., Šilalės valsčiaus. Atsišaukit ar patįs ar duokit kas apie juos žinią ant šio adreso: Juozas Vaitkus, 100 Sprust st., Oil City, Pa.

Pajieškau savo vyro, Motiejaus Mikalausko; paeina iš Suvalkų gub., Seinų pav., Liepūnų valsčiaus ir parap.; gyveno pirma Luzerne, Pa. 12 metų kaip Amerikoje. Atsišaukti arba duoti žinią ant šio adreso: Mrs. Mare Mikalavskienė, Sprust st., Oil City, Pa.

Pajieškau savo dukters Onos Butkauckiutės; 3 mėnesiai atgal gyveno New Britain, Ct., vėliaus girdeją buvo Northampton, Mass. Meldžiu apie ją duoti žinią ant šio adreso:

Jurgis Budoski,
Hillside Ave. S. Bl.
Plymouth, Pa.

Reikalaujame agento ir kolektoriaus; gera mokestis dėl gero žmogaus.

407 Bennet Building,
Wilkes-Barre, Pa.

Daktaras provos,

JULIAN CZUPKA,

Advokatas ir Notary Public.

Ofisas: 3 N. Main st. Wilkes-Barre, Pa., kas diena.

303 Spruce st. Scranton, Pa. Pabėdeis ir Ketvergais nuo 6 iki 8 vakarais.

Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scrantuose ir teipgi pas skvairas pa-liudyjimus (doviernastis) iš rupina Rosijoje ir Lietuvoje.

Ant pardavimo.

Naši farma, 130 akrų žemės, visa išdirbta išėmus 20 akrų, ant kurios yra gerų medžių, užtektinai vandens, šieno, puikų sodai, stuba su 10 ruimų, dideli tvartai, vanduo apie juos ir kitas triobas, geros tvoros, prekė prieinama. Kreipkitės pas: R. B. Espy,

rooms 4 Welles Building,
Wilkes-Barre, Pa.

Didelės Prakalbos.

Brooklyn, N. Y. atsibns per naujus metus, t. y. 1 d. Sausio, 1905m.; prasidės 7 val. vakarė saleje Masaičio 126 Grand str. Kalbėtojai bus šie: Dr. Šliupas, Dr. Bacevyčia, P. Mikolainis, J. Sukis, prezidentas S.L.L. ir kiti. Užkviečiami yra visi lietuviai, o podraug kunigai ant diskusijų apie jų nedorą kovą su lietuvių kilimu ir šmeizimą mus tautos per svetimitaučių laikraščius.

S.L.L. kuopos Komitetas.

Linksmiausias Balius!

Draugystės Švento Mykolo, bus 2-ą dieną Sausio 1905 m. Prasidės 2-ą val. po pietų ir trauks iki 3 val. ryto. Ant COLUMBUS HALL, No. 9-11 N. Main str., Wilkes-Barre, Pa. Muzikantai bus iš Mandžurijos, grajis visokius sokius. Užprasom visus lieuivius ir lietuvaites iš visos apielinkės. Įzenga 25c. Komitetas.

DIDELIS BALIUS!

Dr-stės Lietuvos Sunų, bus keliamas 26 d. gruodžio (antrą dieną kalėdų) 1904 m., ant salės Landmessers Hall, 180 South str. Wilkes-Barre, Pa. Prasidės 2 val. po pietų ir truks iki 2-rai nakčia Muzika bus pirmos klasos. Taigi užkviečiame kaip vietinius teip ir iš visos apielinkės lietuvius ir lietuvaites pasilinksmit. Tikietas 25 centai.

Komitetas.

Lietuviu tauta

senoveje ir šiandien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tęsa.)

Dėl kapų viršesnių ir garsingesnių vyrų buvo išrenkama kuom-nors išsiduodantėji vieta, ar tai prie upių, ar tai prie kalnų, ar tai prie didelių akmenių. Kapai prastų žmonių buvo kur-nors ant lauko, prie girių arba ir giriose, bet ir jie turėjo ne-didelių pylimus, viduryj kurių buvo sudėti indai su pelenais, ginklai ir kiti daiktai.

Lietuviai minėjo, kad jie atėję buvę iš rytų žemės (Aus-truma zeme). Numirėlių dvasės ten grįžti turėjo, į žemę, iš kur salė teka, svieta apšviesti. Pratėviai Lietuvių buvę milžini-ais, sunais Mėnulio, ir senoviški kapai Lietuvoje vadinosi *Milžinkapiais*. Tikėjimas į grįžimą atgal į tėvypę po smert traukėsi, iki stabmeldystė Lietuvoje trivojo.

Ugnis pas visokias tautas buvo garbinama, kaip vienas iš gaivalų gamtos, nors ne visur vienaip ji buvo suprantama. Lietuviai manė, kad ugnis naikina visą blogą, o tobulina gerą, todėl ugnia valė liaudį, bandas ir tulus baldus, su ugnia tyrė teisybę ginčiuose žmonių apmaudingų, su ugnia teip gi burė¹⁾. Apart to dar ugnis pas Lietuvius buvo ženklu protiškos švie-sos arba žinios. Ugnis vienval degė Praurimei ant kalnelio pas Palangą, Kurikui—pas Šventamiestį (Heiligenbeil) Pru-suose, pas upę Nevėžį ir tt. Lietuvoje ugnis degė ant aukurų atskiriems dievams, ir šventvietėse, kur buvo atidaviama gar-bė visiems dievams. Išgesimas šventos ugnies lyginosi prapuo-lenei pačios tautos, todėl ją dar vėliaus, laikuose krikščionys-tei, slapta giriose kureno. Romovėje, ant garbės Perkuno, de-gė amžina ugnis, tolydžio kurstoma ažuolinėmis malkomis, ir buvo po priežiūra Kryvių Kryvaičio. Tenai kasmet pavasaryj 12 valsčių prirengdavo 12 ažuolinių malkynių, kurių vienos tu-rėjo užtekti per vieną mėnesį; tie patys valčiai statė maistą kunigams, ir žmones dėl patarnavimo. XIII-me amžiuje didė-ji šventvietė buvo įvairiose vietose, potam Kernavoje, galiaus Vilniuje. Pelenai nuo šv. aukuro turėjo galybę gydyti ligo-nius. Kunigai burė su pagalba ugnies.

Nekurios *upės* pas Lietuvius buvo laikomos už šventas, o ypatingai tos, kurios turėjo vardą Rusės. Viena gentė Lietu-vių juk vadinosi Rusiais, ir nuo Parusių vėliaus regimai kilo vardas Prūsų. Jau pats upės vardas gali liudininku, bent iš dalies, būti, kur senovės Lietuvių gyventa. Praledant nuo pietų—anot Norbuto—atitinkame šias upes, vadinamas Ruse ar Rose: upė Araxės senovės Armėnijoje vadinosi Ros, o Volgos ištakos Arhox ir Rhox; Charkovo rėdyboje šiadykštė upė Oskor seniaus vadinosi Ross; Kijevo rėdyboje viena upė, įpuolanti iš dešinės pusės į Dnieprą, ir dabar vadinasi Ros; Garteno rėdyboje vienas iš kairiųjų prietakų Niamuno vadi-nosi Ros; iš Galindijos, Prusuose, išteka nedidelė upė vardu

1) Prytaneum'o arba damos Athėnėnų name dėl kožnos luomos buvo užlaikoma šventoji ugnis, kuriai niekad os neduodavo užgesinti, nesa gyvas-tva luomos prigulėjo nuo rusėjimo ugnies, kaip manė. Ka la gyventojai išsidangindavo į naujokynes jų vadovai su iškilminga prėcesija eidavo į Prytaneum'ą tėviško miesto, imdavo šviežią ugnį nuo pryzėdos šventojų židinio, ir veždavosi į Prytaneum'ą naujos sodybos (Herod. I. 146). Mato-mai, ir tarp senovės Lietuvių turėjo būti tolygus paprotys ar nuomonė.

Rusė ir žemiaus Ostrolenkos, Lumzos rėdyboje, įpuola iš de-šinės pusės į Narvę; iš Prūsų, kur senovėje gyveno Sudiniai, išteka maziukė upė vardu Rausvė ir įpuola iš kairiosios pusės į Šėsupę, Suvalkų rėd. palei Naumiestį; į Ežemsių azerą, Kau-no rėdyboje, įpuola upė vardu Ross. Tur—but dar buvo ir ki-tos upės, turinčios panašius vardus, kurios vėliaus tapė kiteip pramintos. Net ir Vokietijoje, kur Geruliai, po iškeliavimui iš Italijos buvo apsigyvenę, randami Rusės upė, vėliaus pramin-tą Vėsel. Novgorodo rėdyboje teip-gi yra upė Rusė, o pačia-me Novgorode buvo senovėje ulyčia vadinama „prusiška“ ir užgyventa per Prusus arba Parusius.

Apart upių su vardu Rusė, buvo dar daug kitokių, ku-rios teip pat buvo laikomos už šventas ir vadinosi „šventupė-mis“. Štai nekurios iš jų: Kauno rėdyboje palei Vilkmergę upė, kuri įpuola į Nerį, vadinosi—Šventupe; upė, įpuolanti į Niamuną pas Smalininkus, vadinasi — Šventaje; Kurše tarp Palangos ir Liepojaus yra upė vardu—Šventa; Prusuose yra upiukė Šventeinė, įpuolanti į Pisą, kuri seniaus vadinosi Gol-bė¹⁾; kairysis prietakas upės Elksnės arba Timbros, Prusuose, įpuolančios į pietinę ištaką Niamuno, turi vardą—Šventoji.

Pas Latvius teip pat buvo upės, kurios buvo laikomos už šventas. Tarp kitų vidziamyje upė, vadinama vokiškai Woeh-hande, žinoma yra dėlei maišto, kurį žmonės pakėlė XVII amzyje: kad ant šitos upės buvo ketinta pastatyti maluną, žmonės, laikydami tatai už paniekinimą šventos upės, nenorė-jo leisti, ir iš to kilo muštynės, kuriose ir kraujas buvo pra-lietas.

Netiktai upės, bet ir nekurie *azerai* buvo laikomi už šven-tus. Gartino rėdyboj, Lidos pavieta, azeras vardu—Du-upiai—nes duoda pradžią dviem upėm, tekančiom į priešingas pu-ses—buvo laikomas už šventą. Seinų pavieta, Suvalkų rėdyb., tarp Serijų ir Lazdijų yra azerukas—Šventazeris ir kaimas prie jo—Šventazeriai. Trakų pavieta, Vilniaus rėd., tarp kitų Dauguvos azeras, giliausias Lietuvoje, buvo laikomas už šven-tą. Zemaitijoje Spėrių azeras, teip-gi Žaslių, Ežemsių ir dau-gelis kitų buvo teip pat laikomi už šventus.

Kaip upėse, teip ir azeruose, laikomuose už šventus, neva-le buvo gaudyti žuvių, jei bent neužderėjimo metuose arba neprieteliams siaučiant po šalį.

Lietuviai visatinai *medžius* labai guodojo, o tuos, kurie stovėjo prie kelių, trobų ir šventviečių, tankiausiai laikė už šventus ir nepalypstimus.

Nekurie iš medžių augščiaus buvo statomi už visus kitus, o net ir laikomi už šventus. Prie tokių prigulėjo *šeimedis* (sambe, bezlas), kuris anot Stryjkovskio užėmęs pirmutinę vietą tarp visų šventų medžių, tur—but dėl gydančių savo ypa-tybių. Po bezdu (sambe) gyvenęs Puškaitis su Barstukais.

Ažuolas užima labai augštą ir svarbią vietą stabmeldiš-kame Lietuvių tikėjime. Ažuolo paunksnyje jokio žmogaus niekas nežudė, nė joks žmogzuda nebuvo kariamas po jo šakų. Visose didesnėse šventvietėse, kurios beveik visados buvo be stogo, augo baisiai augštas ažuolas. Garsus yra ažuolas Romo-vėje Prusuose; anot Treterio, štas šventas ažuolas tesėjo iki

1) Globės nympa Įsratiškiuose savo garbintojus apleisdavus aklumu ant vienos akies kaipo ženklu savos malonės! Prie nekurių šiltinių neva-le buvo Lietuviui prisartiinti be palydovo—kunigo. Nekurie maldininkai kasdien maudydavosi šventose upėse.

pusei XIV amž. Į šimtą metų po priėmimo krikščionybės žmouės miniomis rinkosi pas šitą ąžuolą ir meldėsi seniems savo dievams. Jonas I, Varmijos vyskupas (1351-1355), idant padaryti galą šitai stabmeldystei, įprašė didmistro kryževių—Vinrichio v. Kniprodes, nukirsdinti tą ąžuolą, ką anšai ir padarė. Šitas ąžuolas nuo pat žemės buvo pasidalinęs į tris dalis ir taip tankiai buvo apaugęs lapais, jog per jį suvis negalėjo nė perlyti, nė persnigti. Didžiausi ypatybė šito ąžuolo buvo amžina jo žaluma nuo emalų, kuriais jis labai tankiai buvo apaugęs; matyt, kunigai mokėjo šitą augalą užveisti ant ąžuolų.

Toks pat žiemą ir vasarą žaliuojantis ąžuolas buvo Šventamiestyje (Heiligenbeil); tą ąžuolą nukirsdino Varmijos vyskupas Anzelmas 1258 m. — Taip-gi palei Torunių Dybavoje buvo baisiai augštas ąžuolas, stovintis viduryje apdrutintos šventvietės, kurią kryževiai kad apėmė, nukirto ir ąžuolą. Žemaitijoje tarp miestelių Nemakščių ir Kaltinėnų, Barzdžių dvare, prigulėjusiam Dioyizui Poškevyčiui, stovėjo ištręšęs viduryje ąžuolas, kurį vadino Baubliu. Šitas ąžuolas turėjo per vidurį storio 7 mastus ir 18 colių; kiaurumoje jo D. Poškevyčius įtaisė kambarį, kuriame sudėjo savo knygyną ir rantių senoviškų daiktų. Nors ir apie šitą ąžuolą nebuvo jokių senesnių klausimų, vienok reikia manyti, kad jis susilaukė tokios senatvės tiktai dėl to, kad turėjo būti laikomas už šventą.

Prusuose, netoli nuo Vėlavos miestelio kaime Ofpen, prie vieškelio stovėjo ištręšęs ąžuolas, kurio viduryje buvo tiek daug vietos, jog galima buvo tenai įjoti su arkliu ir lengviai apsisukti. Palei pačią žemę jis turėjo storio aplinkui 27 mastus, o per vidurį arti 9 mastų. Šitas ąžuolas užbaigė savo gyvenimą viduryj XVI amž. nuo tolydinių pazeidimų, o kad ne tas, tai dar gal būtų žaliavęs ir iki šiai dienai. Pagal padavimus tenai buvo senovėje šventvietė.

Vinkšna ir *pėplė* arba *topelis* buvę taip-gi šventi medžiai.

Lazda, riešutinis medis, buvo pašvęsta Lazdovei (Lado?)

Liepa buvo pašvęsta Laimei, ir dainos mini žaliąjį liepų gojelį. Liepų žievė tiko plaušams, o žiedai davė maistą bitims.

Eglė — anot padavimų — pati Žalčio, tapė permaininga į tą medį, drauge su vaikais, sunais — į ąžuolą ir uosį, o dukra — į drebulę. Štai toji pasaka:

Eglė su seserymis pavakarėje nuėjo maudytis į artymą azerą. Jau buvo vakaras, kada mergos sugrižo marškinių pažeryje. Eglė suriko ir atėjo nuo marškinių. Žaltys buvo įlindęs į rankovę. Kaip jį išgauti? kaip atgauti marškinius?

Žaltys, iš rankovės galvą iškišęs, prašneko: „Aš pats išeisiu, jeigu pažadėsi, kad busi mano pačia“.

Idant atsikratyti nuo Žalčio, sesers privertė Eglę pažadėti. Vos ji pažadėjo, Žaltys išlindo ir dingo. Eglė su seserimis sugrižo namon.

Vos sugrižus namon, į kaimą atvažiavo nuo vyro piršliai; važiuoja trys žalčiai įsėdę į geldą, užvažiuoja ant kiemo ir taria tėvui bei motinai: Žaltys prašo savos pažadėtinės, Eglė davė jam žodį.

Tėvai purto galvas, nežino, ką atsakyti; šnekasi, mąsto, eina pas seną susiedę. Senoji susiedė sako: „Bus lengvu apgauti žaltį, ažuot dukters duokite jam žąsį ir išleiskite“.

Teip ir buvo; piršliai įsėdo ir išvažiavo su žąsia: bet pakelėje geguzė jiems kukuoja: „Kuku! kuku! kuku! apgavo jus, ažuot pažadėtos davė jums baltą žąsį; grįžkite atgal; kuku! kuku! kuku!“

Žalčiai grįžta atgal į trobą, su dideliu piktumu išmeta žąsį, iškalba tėvams ir vėl reikalauja pažadėtinės. Tėvai bėgo pas susiedę, toji mąsto ir permąstauja, ir naują duoda patarimą: „Jeigu žąsis jų neapgavo, duokite ką didesnio: baltą avį.“

Tėvams davus avį, piršliai vėl važiuoja. Bet neatvažiavo iki galui kaimo, kaip vėl gegutė, sutikus juos, kukuoja: „Kuku! kuku! vėl jus apgavo, ažuot prizadėtinės davė jums baltą avį, grįžkite atgal. Kuku!“

Tad vėl piršliai grįžta, apmaudyjasi, grasina, reikalauja dukters; vėl tėvai sataraujasi, mąstauja, o senoji susiedė liepia duoti baltą karvę. Piršliai važiuoja važiuoja, iki gegutė sutinka juos pas kaimą: „Kuku! kuku! vėl jus apgavo, ažuot pažadėtinės paėmė baltą karvę, grįžkite atgal. Kuku! kuku!“

Piršliai vėl grįžta, bet jau su baisiu pagrasinimu. Tėvai dar sataraujas ir duoda senesnęjė dukterį. Bet gegutė vėl persergsti, piršliai atveža ją atgal, su pagrasinimu kassyk baisesniu ir didesniu: tvanko, tvano, bado, marų ir visokių nelaimių už įžeidimą vyro. Tad galiaus atiduoda Eglę su verksmu ir apgailėjimu, o gegutė jiems kukuoja: „Važiukite, skubinkitės, vedlys laukia jaunosios. Kuku!“

Su baimė Eglė žiuri į azerą, kaip štai iš gilmės vandenių, ne baisus žaltys, bet augalotas jaunikaitis, vandenių dievaitis, pasirodo.

Per penkerius metus laimingai gyveno Eglė su Žalčiu, bet Eglė pasiilgo kaimo, trobos, tėvų. Dar penkeri ir vėl penkeri metai pereina, ji vis lyg yra laiminga, tik kaskart labiau trokšta apsilankyti pas tėvus. Vyras iš to nekantantas, atidėlioja ir atidėlioja aplankus ant toliaus. Galiaus paalsintas prašymais, pavelyja su sąlyga, kad jį pirm to sudėvėtų čeverykus, nukaltus iš plieno.

Eglė meta juos į pečių, perdegina, ir sunėšioja juos greitai. „Štai aš gatava į kelionę, sako ji, dabar laikas kepti pyragus, kuriuos nuvežšiu tėvams“.

„Gerai, atsiliepia Žaltys; pirma prisiešk vandens su rėčiu, nes rėckas paslėpiau. O jeigu neišsikepsi, tai nė į aplankus n'eisi be tų dovanų“. Eglė užminkė tešlą, užlipdė rėtį, prisinešė vandens ir išsikepė pyragus. Galiaus vyras pavelyjo, bet atsisveikindamas pasakė jai: „Kaip sugrižši pas azerą, 3-syk pašauk mane, sakydama: Mano vyrųželi, pati tavę šaukia, jeigu esi gyvas, išėik pieno putomis, o jeigu jau nebyvas, pasirodyk krauju ant vandenių“.

Eglė nukeliavo į kaimą, tapė svetmylingai priimta su džiaugsmu, su žingeidumo klausinėjimais be galo, sulaukoma iš dienos į dieną. Tuomi tarpu broliai važiuo ant nakvynės į girę ir paėmė su savimi vaikutį, sunų Eglės. Nuvaziavo su jais, ir kad nė kako į gilią pučią ir užkurė ugnis, ėmė jį dėdės valgydi, glostyti ir klausinėti: „Pasakyk, vaikeli, kada motina sugrižš namon, kaip ji pašauks tėvą?“ Ir vaikas jiems atsakė: „Nežinau“. Ir veltui klausinėjo, prašė, grasino, ir galiaus išplakė jį su vanta; bet ir tai nieko nepagelbėjo. Vienval jiems atkartojė: „Motina pasakys, aš nežinau“.

(Toliaus bus.)

**Už dyką išsiųsime kuopu-
kiausius kalendorius ant 1905
m.: knyginį ir sieninį kiekvie-
nam kurs paduos savo adresą.**

A. Grochowski & Co.,
298 Bedford ave.
Brooklyn, N. Y.

Didelis apvaikščiojimas.

Brockton, Mass., Dr-stė šv. Rocho parengia apvaikščioji-
mą 10 metinių sukaktuvių su
prakalboms ir balium 31 gruod-
žio, t. y. subatoj prieš Naujus
Metus, svetainėje A. O. Hiber-
nians Hall Ward st., prie pat
Brocktono dipo. Užkviečia
me visus lietuvius ir lietuvaite-
tes, vietinius ir aplinkinius at-
silankyti, kur galėsite links-
miai užbaigti senus metus, pa-
siklausti gražios muzikės ir
pasišokti. Tikietai 2 skyrių:
vyrai su motere 50 c., su ku-
riufom galės pasišokt ir pasė-
dėt, o kas nenorės šokt, tam
25 c. Balius prasidės 8 val.
vakare ir trauksis iki pusiau-
naktų. Ypač nepamirškite
ateiti šanariai, nes nepribuvu
siems bus uždėta kora.

Komitetas.

A. Maslauckas ir Sunus,

LIETUVISZKI GRABORIAI,

Karietes ant veseilių, laidotuvių
ir krištynų. Vėžimai perkrausty-
mu ir t. t.

415 W. Main Street.
PLYMOUTH, PA.
Na ujas Teleponas 7031.

Ne reklama!

Tiktai pranešimas broliams darbi-
ninkams, kad išėjo nauja, tinkanti
socializmo agitacijai knygutė: „Dėl-
ko lieja žmogus prakaitą?“ (Soci-
jalisto knygynėlis Nr. 1), su paveik-
slėliais. Kaštuoja vienai 10c., 3 už
25c., 7 už 50c., 15 už \$1.00. Teipgi
gaunama įvairiose kalbose socialis-
tiskų ir revoliucijinių raštų ir laik-
raščių. Dėl atsakymo įdėkit už 2c.
markutę. Atsišaukit pas:

J. O. Szirvydas,
401 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Tik ant trumpo laiko už \$100.

Duodame progą tik ant trumpo laiko, kad pa-
sinaudotų dėl savo labo sergantį žmonės su gar-
singa Elektrikos diržu "LION", kurio prekė bus
pakelta po renovel, už kurį tuksandai žmonių
yra dėkingi už išgydymą nuo nepaprastų ir užai-
senėjusių ligų, dėl kurių gyduolės palengvinimo
ir sveikatos neuteikė, tai šis garsingas Elektro
diržas visai išgydė nuo:

Reumatizmo, dusulio, gumbos, galvos skaudėjimo,
vidurių užkietėjimo, nerviškumo, roptros
lytiskų bei abelinų silpnybių, kraujo nečystumo,
dėglių, patrukimo ir paslaptingų ligų, kurių gy-
dymą užlaikom didžiausioj slaptyste.

Dėl sergančių moterių ir jų silpnybių tas Elek-
tro diržas yra tikras išganymas, už vieną dolerį
apturėsit sveikatą ir užėdysit daug pinigų: apart
to suteikiame reikalaujančioms geldžiančias
rodas.

Vyrai ir moters naudokitės šiuo puikios progos.
reikalaujanti ir geldžianti laimingos sveikatos, iš
paaklauso išradimo dėl labo žmonijos. Išgydymą
gwarantuojam arba pinigus sugrąžinam.

Teipgi mes išgydom tas blaurei darkančias
žmogų karpas, užsisėnėjusias ir nuo užsikrėtimo
per išradimą mus UNIVERS. Mus adresas:

New York Univers. Echo Institute.
87 Madison Square,
New York N. Y.

Už dyką

prisiunčiame gražų lietuvišką ka-
lendorių knygos formoje su gražiais
pasiskaitymais ant metų 1905 kiek
vienam kas prisius mums savo adresą
Bischoffs Banking House
237 Broadway New York, N. Y.
90-99

O kas ezia.

Taigi popieros rašymui gromatų
in krajų, naujause išrastos, gražiau-
sics visoje pasaulėje. Kiekvienas
kas prisius 10c. apmokėjimui pačtos
kaštų, gaus už dyką ant pačius 6 po-
pieras su kopertom. Parduodame 6
tuzinus už \$1.00. Reikalaujame
agentu visur ir duodame gerą uždar-
bį. Rašydami adresuokite:

Agent Churchgoods,
Sta. W. Box 14 Brooklyn, N. Y.

HOTELIS K. Strzeleckio.

276 E. Main str. Plymouth, Pa

Užlaiko visokios degtinės, vyno,
skanaus alučio, puikiai kvėpiančių
Cigarų, ir reikale suteikia draugišką
rodą. Jeigu nori linksmi laiką pra-
leist ir išgirst skambinant ant forte-
pijano puikias melodijas, tai tik užei-
kit pas **K. Strzelecki.**

Gyvenimas be vidurių.

Daktarų praktika išrado stebuk-
lingą būdą, ko prieš keletą metų ne-
buvo galima nė mislyti, jog galima
gyventi be vidurių, ką šiandien leng-
vas daigtas. Jeigu kada jaučiatės,
kad jūsų viduriai sunaikinti, kad ne-
pildo savo pareigos, tai atsilankius
pas gydytoją duos atsakančių gy-
duolių ir bus pagydytas jo pacijen-
tas. Kaip žmogus sveikas, niekad os
neatsimena apie savo gyvenimo ties-
sas. Valgome ir geriame viaokius
daigtus patol, pakol nesugadiname
savo organizmo sutrovėjimo. Tokis
gydymas nevisados yra reikalingas,
kadangi padaro pacientui nesmagu-
mo; į tą vietą nusipirkite Triners
Amerikoniško Elikvir Cysto Vyno.
Toji gyduolė yra išdirbta iš čysto
vyno ir importuotų šaknų; išgydo
kiekvieną vidurių ligą ir išgydoms
ligas. Išcystina ir išgydo visokį už-
degimą vidurių. Vartojant suregu-
liuoja, sustiprina ir pastato į norma-
lišką padėjimą. Ant pardavimo vi-
sose aptiekose ir pas patį fabrikantą,

Juozapą Trineri,

799 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill., Pilsen Station.

Tik už 10c. tuzinas

geriausios popieros ant svieto su
daugeliu gatunkų visokių pavinė-
voniu ir dainelių ir su labai gražioms
kvietkoms, paveikslėleis, balandėleis
ir su dviems rankoms sveikinantioms
Lietuviškų ar lenkiškų. Žodžiu sak-
kant gražiausios popieros ant svieto.
Kas sykį pirs ir pamatys jų gražu-
mą tas visada pirs. Ba tos kviet-
kos net veidą rodo iš gražumo o ro-
dos ir nuliudusį žmogų prakalbintu.
Kas prisius 30c. tas aplaikys 12 po-
pierių 2 knygas Saliamono ir žydo
pakuta vertės 20c. Tai viską atiduo-
sim už 30c.

Teipogi pargabenom daugybę
lietuviškos trajankos iš Palangos.
Visiems zinoma kad Palangos yra
geriause trajanka ant svieto suside-
danti iš visokių geriausių šaknučių
devynerių, boxsas tik 30c. su pri-
siuntimu.

Teipogi turime didelę krautu-
vę visokių knygų abrozų abrozėlių,
szkaplierių ir ražančių, žodiu sakant
didžiause ir pigiause krautu-
vė dėl perlioru ir šornikų kurie tuom už-
siima. Reikalaujame pardavikų ir
duodam gerą uždarbį. Norėdama
dauges žinoti apie mus tavoro pigu-
mą indėk 2c stempą o gausi didelį
kataliogą iš kurio galėsi pasirinkti
ką tik norėsi. Adrisas:

Nathews Zukaitis, 227 E. Main st.
New Britain, Conn.

Naujausios nygos:

Apie konstituciją	15c
Seniems kanauninkams ir pralotams, klebonams ir jauniems kamendo- riams	10c
Už ką mes lenkams turim but dėkin- gi	15c
Tėvynainių giesmės	15c
Jozapa Miglovaras rasztai	10c
Spartakas, apysaka isz vergų sukė- limo gadynės	20c
Gyvenimo laszai	15c
Jaunikaiciams dienos	20c
Spauda leista	2c
Džiova ir kova su ja	30c
Tautiškas atgijimas lietuvių ir kitų tautų	20c
Dykaviečių apmedziavimas patarmės ukininkams	30c
Trumpa visatina Istorija dalis I se- novės Istorija	25c
Sodžiaus vaizdelei apysakutė iš so- dziu gyvenimo	5c
Paprasti rakandai ir išdarbiai iš šakų	25c
Kaip reik pinti rėckas, baldai ir kiti pinamieji daiktai	30c
Ką ir kaip kai-kurie amatai dirba dalis I	20c
Pranašavimai Michaldos karalienės iš Sabbos	15c
Pragaro gilmės juokingas aprašymas apie kankynes pragaro	15c
Darbininkų Balsas No. 1 2 3, ir 4 1904 po	15c
Girtuoklių Adynos	10c
Kunigo naudą velniai gauda	5c
Davatų gadzinkos.	15c
Zolynas Juškos antra dalis nuo	
E. iki J. Plačei išaiškinta	2,00
Ašis (apysaka iš darbininkų gyveni- mo).	5c
Prie žydų klausimo	5c
Kovoje už laisvę, (drama 3 veik- mėse).	10c
Viennos revoliucija 1848 m.	10c
Komunistų manifestas.	20c
Darbininkų Balsas.	15c
Adresuokit:	
Ašis apysaka iš darbininkų gyveni- mo	5c
Prie žydų klausymo	5c
Kovoje už laisvę, drama 3 veik- mėse	10c
Vienos revoliucija 1848	10c
Komunistu manifestas	20c
Naujes Lietuviškas Kalbomokslis	
Dovanėle vaikams ir sodiečiams	25c
Pasiskaityk skriaudžemas lietuvi! 10c	

J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main St.
PLYMOUTH, PA.

„Vienybės“ redakciją te-
leponas (PEOPLE'S tele-
phone) 7145.